

2. LES PREGUNTES FONAMENTALS DE LA FILOSOFIA

Preguntes de la METAFÍSICA – Preguntes sobre la REALITAT

1. Què és el que existeix?	Què és la realitat?	<p>Són reals els canvis o es tracta d'una simple aparença? La qüestió fonamental de la metafísica és descobrir rere el canvi una unitat a tot. Els sentits només capten les aparences d'una única essència.</p> <p>-Idea de canvi, pluralitat captada pels sentits = <u>aparença</u> (gel, aigua en estat líquid, núvols)</p> <p>-Idea d'estabilitat, unitat = <u>essència</u> (H₂O)</p>	
	Tipus de realitat?	<p>Si el filòsof defensa 1 tipus</p> <p>Real=físic</p> <p>MONISTA MATERIALISTA</p>	<p>Si defensen 2 tipus de realitat</p> <p>Material =cos Espiritual= Ànima</p> <p>DUALISTA</p> <p>PLATÓ- Cos (mortal) + Ànima (immortal) “teoria del soma - sema” L'ànima immortal està atrapada en el cos mortal perquè és impura. (cos=presó) Per a poder -se alliberar del cos ha d'esdevenir virtuosa (bona)-pura PROCÉS DE PURIFICACIÓ=CATARSI -Ànima <u>pura =justa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Sàvia (coneixements filosòfics) Valenta (coratge per fer bones accions) Moderada (autocontrola els instints sensibles) <p>*L'home just quan mori tindrà l'ànima alliberada.</p> <p>“teoria de la metempsicosis” Si quan el cos mor l'ànima no és pura, haurà de transmigrar a un altre cos fins que acabi el procés de purificació.</p> <p>DESCARTES- Cos (material)+ànima (espiritual) Cos= mecanicista, no lliure (respon davant els estímuls de manera mecànica i instintiva)</p> <p>Ànima= Pren decisions i exerceix un cert control sobre el cos.</p> <p>*L'ànima i el cos són dues realitats completament diferents que només es troben juntes en l'home. (punt de contacte=glàndula pineal)</p>
2. Per què existeix alguna cosa en comptes de res?		<p>Vol assolir el <u>principi de raó suficient</u> (causa de tot el que existeix) basant-se en el <u>principi de causalitat</u> (tot ha de tenir un perquè).</p> <p>*La raó es remunta al fonament últim de les coses per cercar l'origen de tot (causa de la causa) SALT física- metafísica- teologia natural o racional</p>	

3. Existeix Déu?

-Idea que resulta de l'ús de la raó. Però no es pot confondre "pensar" amb "conèixer".

-La resposta depèn del que s'entengui per "Déu".

PANTEISME

Déu=forma d'energia present a la natura. (identifica Déu amb l'univers)

- Déu és immanent a la natura, no està en un pla separat
- Tot el que existeix és una única substància.

Déu=naturalesa que crea /Univers=naturalesa creada

TEISME

Déu=substància sobrenatural de caràcter espiritual que va crear el món i se n'ocupa.

- Déu és transcendent al món (està en un pla separat, sobrenatural, en el més enllà) però l'ha creat.

*posició religiosa que al segle XVIII amb la il·lustració pren prestigi i apareix ↓

DEISME

Defensa una religió natural i una moral independent de tuteles eclesiàstiques.

- No nega l'existència d'un Déu però refusa les intervencions divines que explica la Bíblia (les consideren supersticions) i els dogmes

Pq. ▼

- Racionalitza la religió (No admeten els miracles, pq no són racionals)

ATEISME

Nega l'existència de Déu (entenent Déu com el Déu dels teistes)

AGNOSTICISME

Posició prudent, ni afirma ni nega.

- Considera que les proves de l'existència de Déu no solucionen cap dubte.
- No tenim cap raó que permeti decantar-nos a favor o en contra de l'existència de Déu perquè:

És difícil /Nosaltres som finits, tenim limitacions

FIDEISME

Sent la presència de Déu però no ho pot explicar racionalment.

- Considera la fe com a l'única via per adquirir certesa sobre l'existència de Déu, ja que la raó no pot demostrar res. ▼
- Per tant, sosté que els arguments racionals són innecessaris en un tema que es basa en l'experiència religiosa i no en la filosofia.

<p>4. Existeix l'ànima humana?</p> <p>ARISTÒTIL "l'ànima és el que dóna vida als cossos" ÀNIMA=PRINCIPI DE VIDA (qualsevol ésser viu té ànima)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Vegetativa: plantes (créixer, nodrir-se i reproduir-se) ○ Sensitiva: animals (vegetativa + desplaçament, percepció, sensibilitat) ○ Racional: humans (sensitiva+ parlar, decidir, jutjar, entendre, valorar...) 	<p>FISICALISME Els humans estem fets únicament de matèria. (ànima=ment)</p> <p>Fisicalistes reduccionistes <u>Els estats mentals no existeixen.</u> (són estats físics expressats de manera vulgar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dolor= excitació de neurones expressat de manera popular <p>Fisicalistes no reduccionistes <u>Els estats mentals sí que existeixen, però depenen dels estats físics.</u> (són propietat d'un objecte físic (cervell) però no són estats físics)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dolor =/= excitació de les neurones <p>TEORIA DEL DOBLE ASPECTE <u>Processos mentals i processos físics són dues maneres de parlar del mateix.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dolor (experimentat subjectivament des de dins) = • Excitació de les neurones (observat objectivament des de fora)
<p>5. És possible la llibertat de la voluntat?</p>	<p>FEM EL QUE VOLEM (limitats pels condicionaments de la nostra espècie) →LLIBERTAT (capacitat humana per triar en quina direcció volem actuar i actuar en la direcció escollida)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els éssers humans som responsables de les nostres accions. <hr/> <p>FEM EL QUE PODEM →DETERMINISME (Tots els esdeveniments de l'univers tenen una causa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per què jutgem les nostres accions?

Preguntes de la **EPISTEMOLOGIA** – Preguntes sobre el **CONEIXEMENT**

1. Què és el coneixement?

EN SENTIT AMPLI

Coneixement= conjunt de representacions mentals o idees que els humans ens fem del món i de les coses.

Les idees tenen 3 orígens

- **Percepció:** Facultat de copsar i interpretar les sensacions que capten els nostres sentits.
- **Raó:** Facultat de pensar i conèixer intel·lectualment.
- **Autoritat:** Conjunt de persones o fonts fiables que transmeten informacions sense necessitat que nosaltres les raonem i experimentem.

EN SENTIT ESTRICTE

Saber= Coneixement vertader

2. Quin és l'origen del coneixement vertader (saber)?

RACIONALISME:

Raó= Única font correcta. La raó ben emprada (metòdicament) garanteix l'assoliment de coneixements vertaders.

Veritat= Informació indubtable. → Convertir el dubte en un mitjà per rebutjar tota informació que no sigui indubtable.

↓
APLICACIÓ DEL DUBTE METÒDIC
(sobre les facultats del coneixement per dues vies)

- Sensibilitat (percepció dels sentits)
 - Els sentits poden induir a l'engany, són fal·libles.
- Enteniment (raó)
 - Els problemes complexos no descarten la possibilitat que ens equivocuem.
 - La meva ment és limitada, res m'impedeix pensar que algú em manipula i em fa creure que és vertader el que és fals.

Conclusió : NO CONEIXEMENTS VERTADERS QUE VINGUIN DE LA SENSIBILITAT NI DE L'ENTENIMENT.

“Només sé amb certesa, de manera absolutament indubtable, que dubto.”
“Mentre dubto, sóc.”

DESCARTES tipus d'idees segons l'origen

- **Adventícies:** Sorgeixen d'una experiència sensible. (peix, dona)
- **Factícies:** Provenen de la combinació imaginativa d'idees adventícies. (sirena)
- **Innates:** Les tenim quan naixem i fins que no creixem no les comencem a pensar (dubtar). (perfecció, infinitat, eternitat, Déu, igualtat) **VÀLIDES**

2. Quin és l'origen del coneixement vertader (saber)? (2)	EMPIRISME: El coneixement fiable prové de l'experiència sensible. Font correcta=percepció “teoria de la tabula rasa” La ment és un paper en blanc. En el moment de néixer no hi ha res escrit i es va omplint amb continguts mentals (percepcions) a mida que tenim experiències sensibles (colors, sons, sabors). (Aristòtil)	
	IMPRESSIÓ (Experiència sensible del moment)	IDEA (Còpia afeblida d'una impressió)
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>De sensació</u> (fa referència al món extern) • <u>De reflexió</u> (fa referència al món intern i als estats anímics) 	<ul style="list-style-type: none"> • De sensació • D'impressió
	IDEES LEGÍTIMES (sé de quines impressions provenen) “Taronja”	IDEES IL·LEGÍTIMES (no es recolzen en impressions, no provenen d'una experiència sensible) “Eternitat” “Perfecció” “Déu” “Infinitat”
	Conclusió: Qualsevol coneixement fet a partir d'idees sempre està sota sospita: <ul style="list-style-type: none"> - Sospita de les idees legítimes perquè són records afeblits. - Sospita de les idees il·legítimes perquè no provenen d'impressions. 	
3. Què és la veritat?	CRITERI DE CORRESPONDÈNCIA Una proposició és vertadera si es correspon amb els fets. “Ara no plou” només és vertader si no plou.	
	CRITERI DE COHERÈNCIA Una proposició és vertadera si es dedueix d'altres proposicions vertaderes. <ul style="list-style-type: none"> - “Sóc més gran que el meu germà” - “El meu germà és més gran que el meu cosí” <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - “Sóc més gran que el meu cosí” V 	
	CRITERI D'EVIDÈNCIA Una proposició és vertadera quan, al posar-la en dubte, caus en 1 contradicció. “Tots els éssers humans tenen una mare.” “Si entrego l'examen, aprovo o suspenc.”	
4. És possible assolir la veritat?	DOGMATISME: Assumeix que hi ha UNA VERITAT que, de manera metòdica i racional, seria possible descobrir. (veritat absoluta cognoscible)	
	ESCEPTICISME: Desconfia de la capacitat de la raó per a trobar una única veritat absoluta. Radical: No podem assolir cap tipus de veritat, ni absoluta ni relativa. Moderat: Podem assolir la veritat relativa i provisional (resultat d'un conveni, acord entre els membres d'una comunitat) . No hi ha UNA VERITAT sinó múltiples veritats.	

<p>5. Creença racional o saber?</p> <p>Creença=idea a la qual assentim(ens comportem com si aquesta idea fos vertadera)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Creences absurdes:</u> (les coses cauen cap amunt) ○ <u>Creences més o menys justificades racionalment:</u> (el meu germà arribarà aviat) ○ <u>Creences vertaderes:</u>(els solters no estan casats) 	<p>OPINIONS (poc o gens justificada) I CREENCES RACIONALS (adequadament i suficientment justificada)</p> <p>Creença adequada i prou justificada amb raons</p> <p>Tenim BONES RAONS per creure en alguna cosa si:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Proposició analítica: vertadera pel significat de les paraules (els solters no estan casats) ○ Proposició sobre un esdeveniment comprovat directament o per testimonis fiables. (ara estic estudiant filosofia) ○ Proposició que es dedueix d'una altra racional: (la vacuna del tètanus prevé d'aquesta infecció perquè les vacunes prevenen les malalties infeccioses) ○ Proposició d'una teoria científica: (Ilei de gravitació) <p>*Però la racionalitat no exclou l'error, <u>algunes creences racionals poden ser falses.</u> (creia que el tren sortiria a les 8 pq sempre ho fa, però no passa)</p>
	<p>EL SABER= Creença racional vertadera. (coneixement en sentit estricte)</p> <p>Diferència: VERITAT</p> <p>*Creença racional ----- Saber Pot fallar ----- És més segur (Accessible) - acontentar-nos (MOLT DIFÍCIL)</p>

- 1ANTROPOLOGIA FILOSÒFICA
- 2FILOSOFIA DE L'ACCIÓ
- 3ÈTICA
- 4FILOSOFIA POLÍTICA

-----Preguntes sobre-----

- ÉSSER HUMÀ
- ACCIÓ
- MORALITAT
- POLÍTICA

S' aspira a saber viure i conviure.

- 1Quina és la naturalesa de l'ésser humà?
- 1És el mateix "ésser humà" que "persona"?
- 2Què és una acció? Acció racional?
- 2De què som responsables?
- 3Què és el bé?
- 3Quines accions són correctes moralment i per què?
- 4En què es fonamenta el poder de l'Estat? I les lleis?
- 4Quins drets i obligacions tenim com a ciutadans?